

AKADEMİK TOFIQ HACIYEV HAQQINDA GÖRKƏMLİ ADAMLARIN SÖYLƏDİYİ FİKİRLƏR

Tofiq Hacıyev böyük müəllim, alim olmaqla yanaşı, həm də görkəmli ictimai xadim idi. Çoxlu sayda elmi-bədii və siyasi-publisistik məqalələri, müsahibələri, çıxışları və s. mövcuddur ki, hər biri onun ideoloji mövqeyini bütün təfəsilatı ilə əks etdirir. Millilik, vətənpərvərlik, ziyalılıq Tofiq Hacıyevin ictimai dünyagörüşünün, publisistik təfəkkürünün əsasında dayanırdı.

Və cəsarətlə demək olar ki, onun ömrü boyu, özündən asılı olmayaraq, Tanrının verdiyi böyük istedadla yaratdığı bir əsəri də var ki, bütün yaradıcılığı onda ehtiva olunur: bu, yaddaşlardan heç zaman silinməyəcək təkrarsız (və tarixi!) Şəxsiyyətidir.

Tofiq Hacıyev elm dünyasına dialektoloq olaraq gəldi, lakin sonradan dil tarixçisi kimi professionallaşdı, 1970-ci illərdən sonra isə onun böyük qabiliyyəti təkcə dilçilik elminin deyil, ümumiyyətlə, filologiyanın sərhədlərini aşdı və görkəmli alim çox yönlü türkoloq, türkoloq-azərbaycanşünas olaraq işlərini davam etdirdi

Nizami Cəfərov,
Əməkdar elm xadimi, akademik

Tofiq müəllim ömrünün 80-ci ilində də elmi-pedaqoji fəaliyyətini səmərəli şəkildə, böyük bir həvəslə davam etdirirdi. Ancaq qəfil ölüm səksən yaşı tamamlamağa ona imkan vermədi. Tofiq müəllimlə bağlı xatirələrimiz hələ kövrəkdir. Təsəllimiz budur ki, onun əziz xatirəsi unudulmayacaq, əsərləri isə Azərbaycanın elm tarixində daim yaşayacaqdır.

Elbrus Əzizov,
filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Aramızdan gitməsile yetişdirdiği bilim adamlarının, öğrencilerinin, tüm onu sevenlerin gözleri yaşlı, Türkolojide baba şefkatiyle koruduğu, hayatlarına ışık verdiği insanlarsa yetim, öksüz kaldı.

Ancak Tefvik Hacıyev'in kendisinden sonra bize bıraktığı bu fedakar yoldan dönmeyeceğiz. Onun ışıklarını daha da çoğaltacağız. Dünyanın her yanında, her üniversitesinde, her bilim kurulunda Tefvik hocamızın bilim elçileri bundan sonra da görevlerine başarıyla devam edecekler. Onun eserleri sonsuzadekyaşatılacaktır. Türkoloji dünyasında tüm genç Türkologlar hep onu örnek almışlar. Gelecek nesiller de örnek almaya devam edeceklerdir.

Ülkemiz və milletimiz her zaman T.Hacıyev'i yarattığı eserler ve yetişdirdiği bilim adamları ile hatırlayacaktır. Ruhun şad, mekanın cennet olsun, ÜSTAD!

Rasim Özyürek,
professor, Türkiyə Bilkent Üniversitesi Bölge Ülkeleri Direktörü

Akademik Tofiq Hacıyev Azərbaycan ədəbiyyatının bütün inkişaf mərhələlərindəki sənət dilindən danışarkən onun elmi təfəkkürünün orijinal təzahür və ifadə formaları aşkarlanır. Təbii elmi üslub, ən ciddi problemlərin şərhində elmi üslubla bədii üslubun vəhdəti, məntiqi təfəkkürün obrazlı ifadə tərzii türk dünyasının görkəmli aliminin fərdi yaradıcılıq üslubunun ayrılmaz atributlarındanır. Onun elmi-nəzəri təfəkkürünün məhsullarına xas olan məziyyət, ən parlaq əlamət elmiliklə yanaşı sadəliyi, aydınlığı və təbiiliyidir. Tofiq Hacıyev qələmindən çıxmış və hər bir əsər fenomenal təfəkkürün məhsulu kimi parlaq yaradıcılıq aktıdır

İsmayıl Məmmədli,
filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Akademik Tofiq Hacıyev alimlərin ən nəhəng Məhəmməd peyğəmbərin “Türklərin dillərini öyrənin, onlara uzun hökmdarlıq göstərilir” kəlamlarına arxalanaraq Azərbaycanın qədim tayfa birliklərinin məhz türkdilli olmasını tarixi mənbələrin Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi ilə əlaqəli şəkildə tədqiq etmiş, özünün fundamental çoxcildliyini - “Azərbaycan ədəbi dilinin tarixi” (I, II c. Bakı, Elm, 2012) yaratmışdır. Bu əsər Azərbaycan türk xalqının milli-mənəvi dəyərlərinin, on əsrlik milli-mənəvi, intellekt tarixinin salnaməsidir.

***Sevil Mehdiyeva,
professor, Əməkdar müəllim***

T.Hacıyev sağlığında ədəbi məktəb yaratmış alimlərdəndir. Onun rəhbərliyi ilə 6 filologiya elmlər doktoru, 30-a yaxın fəlsəfə doktoru dissertasiyası müdafiə olunmuşdur. Bu gün Tofiq Hacıyev məktəbinin yetirmələri: AMEA-nın müxbir üzvü N.Cəfərov, professorlar: E.Əzizov, R.Əskər, dosentlər: G.Vəliyeva, Q.Abdullayeva, S.Sadıqova və başqaları dilçiliyimizi inkişaf etdirirlər.

***Elçin Məmmədov,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru***

Görkəmli dilçi alim akademik Tofiq Hacıyev türkologiyanın inkişafında əvəzsiz xidmətləri olmuş, hələ sağlığında özündən sonrakı nəsillər üçün böyük məktəb yaratmış alimlərimizdən biridir. Onun elmi fəaliyyəti Azərbaycan sərhədlərini aşaraq bütün türk coğrafiyasına, oradan da dünya dilçilik elminə önəmli töhfələr vermişdir.

Dilçiliyin müxtəlif sahələri üzrə sanballı tədqiqatlar aparmış Tofiq Hacıyev, əsasən, tanınmış dil tarixçisi idi: Azərbaycanda dil tarixi akademik məktəbinin yaradıcısıdır, - desək, yanılmırıq. Onun çoxşaxəli elmi yaradıcılığı Azərbaycan dilinin tarixi haqqında geniş təsəvvür yaradır. Alimin tədqiqatlarının ana xəttini Azərbaycan dilinin tarixi, ədəbi dilin təşəkkülü, formalaşması, dövrləşdirilməsi kimi vacib problemlər təşkil edir.

***Məhərrəm Vəliyev,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent***

Elmi fəaliyyət sahəsinə görə Azərbaycan dili tarixinin görkəmli tədqiqatçısı olan Tofiq Hacıyev həm də dünya şöhrətli türkoloq, istedadlı ədəbiyyatşünas, tənqidçi, səriştəli tərcüməçi idi. Bunların hamısından öncə isə güclü vətəndaşlıq, milli təəssübkeşlik mövqeyinə malik olan ziyalı, nurlu bir insan idi. Onun rəhbərliyi altında BDU-nun Türkologiya kafedrası Azərbaycanda türkoloji mərkəz hesab olunurdu.

***İslam Vəliyev,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent***

Məhəmməd Peyğəmbərin türk dili haqqındakı bir hədisində yazılır: “Türk dilini öyrənin, çünki onlar üçün uzun sürəcək hökmranlıq vardır”. Biz isə bu məzmunu sonunculandıran bir fikrimizə şərik olmağınızı Sizdən rica edirik: “Dilimizin güvənci olan akademik Tofiq Hacıyevin elmi irsini dərindən öyrənin, çünki bu irsin daşıyıcıları olan, kəmiyyəti ilə cild-cild kitablara sığmayan, elmi səviyyəsi ilə dünya durduqca yaşayan və türk dilini əbədiyyətə qovuşduran əsərlərinin uzun sürəcək hakimiyyəti vardır”. İnanırıq ki, bu kitablار sizləri heç vaxt yolda qoymayacaq, davamsız olaraq savadlının əlindən tutaraq ona Tofiq Hacıyevin elm dünyasından pay verməyi əsla əsirgəməyəcək. Yetərlidir ki, siz akademik Tofiq Hacıyevin təfəkkür dünyasını özündə daşılaşdıran bu əsərlərlə birgə elmi səfərə çıxasınız.

***Qızılgül Abdullayeva,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent***